

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szerda 1913. augusztus 27

193. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, I. em.
Nyomda telefonszáma (lejárta előtt) 400.

Felölts szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A háboru pénzügyi előkészítése.

—o—

A legutóbbi esztendő világpolitikai eseményei, amelyek annyira a közelünkbe hozták egy európai háboru veszedelmét, a gazdasági és pénzügyi irodalomra és tudományra is erős hatással voltak. Míg a korábbi háboruk csak abban az irányban keltették fel az érdeklődést, hogy az egyes háboruk minő gazdasági és pénzügyi következményekkel jártak és ebben az irányban több igen hasznos munkával gazdagították a tudományos irodalmát, addig a legutóbbi háborus viszonyok a vizsgálódást a háboru pénzügyi előkészítésére is erősen reáirányították nem csupán a szakemberek, hanem ugyszólván az egész közvéleménynek a figyelmét. A marokkói krízis, Tripolisz és a balkáni háboru olyan jelenségeket idéztek elő a modern gazdasági életben, amelyek hosszú időn, körülbelül negyven éven át, a német-francia háboru óta ugyszólván ismeretlenek voltak és amelyek a mai nemzedéket meglepték szokatlanságukkal, erejükkel és veszedelmes gazdasági következményeikkel. Az üzleti és gazdasági élet elé súlyos problémák tornyosultak: az árfolyamok rendkívüli hanyatlása, meglepő megrohanások a hitelezők részéről, a betétek elvonása

és az arany gyűjtése, a szükségletek korlátozása, forgalmi és pénzpiaci zavarok olyan megpróbáltatások elé állították az üzleti köröket, amelyekre hosszú éveken át még csak nem is gondolhattak. Annak dacára, hogy magunk nem vettünk részt a háboruban, súlyos izelítőt kapunk abból, mit jelenhet egy esetleges mozgósítás gazdasági szempontból és érthető, hogy a tapasztalatok nem csupán a gyakorlati gazdasági élet, hanem a tudomány embereinek érdeklődését is fölkeltezték a háboru pénzügyi előkészítésével összefüggésben álló kérdések iránt.

A háboru pénzügyi előkészítésének jelentőségét fölőseges hosszasanban fejtegetni, mert a háboru pénzügyi előkészítése első sorban a hazai gazdasági élet megvédelmezését jelenti azokkal az óriási megrázkódásokkal szemben, amelyekkel a háboru együtt szokott járni. Riesser a berlini egyetem hírneves tanára „Finanzielle Kriegbereitschaft und Kriegführung“ című munkájában arra is rámutatott, hogy a háboru-nak finaciális előkészítése van annyira fontos mint annak hadügyi előkészületei. Az orosz-japán háboru kimenetele is ezt igazolja, mert Japán, amely a háboruban dicsőséget dicsőségre halmozott, idő előtt volt kénytelen megkötni a békét és a hadi kárpótlásról is kénytelen volt lemondani csak azért, mert a pénzügyi források elégtelensége a háboru folytatását rendkívül megnehezítette. A legutóbbi külpolitikai esemé-

nyek nyomában járt gazdasági megrázkódások épen azért a háboru pénzügyi előkészítését a legérdekesebb gyakorlati és tudományos kérdések egyikévé avatták. A kutatások egy része az egyes államoknak e tekintetben való összehasonlításával foglalkozik, míg egy részük kizárólag egyes államoknak e téren való felkészültségét teszi vizsgálat tárgyává és ebben az irányban már igen szép irodalmi feldolgozásról adhat számot a német birodalom.

A pénzügyi előkészítés nagyjában véve két feladat megvalósítására szorítkozik. Az egyik az állami pénzügyeknek a háboru szempontjából való megfelelő előkészítése, a másik a belföldi gazdasági és pénzügyi viszonyoknak előkészítése oly módon, hogy a háboru, illetőleg a mozgósítás az országos gazdasági életére nézve nagyobb megrázkódásokkal ne járhatson. Természetes, hogy az állami pénzügyeknek helyes vezetése a legjobban akkor érezteti hatását, midőn a háborus viszonyok következtében éppen az állami pénzügyek kénytelenek a legkövetlenebb erőpróbát kiállani. Az adóztatás módja, az adóforrások kibaszolásának mértéke, az illető ország hitelviszonyai döntenek arra nézve, hogy a háboru előtt álló állam mennyire képes a háboru céljaira szolgáló tőkét gyorsan mobilizálni. Ebben a tekintetben is sokat jelent tehát, hogy az állam jelentékeny likvid pénzkészletekkel rendelkezik-e, vagy sem; még többet jelent azonban magának a gazdasági életnek likviditásának köszönheti, aki éjjel-nappal örködött kórágya fölött. Nagyon kell őt szeretnie, ha részben is megakarja haldni azt, a mit önnel tett.

De szíven keményebb volt a gyémántnál és néma maradt. Ajkaimra sem jött szó.

Alighogy felépültem, vendég érkezett házuukhoz. Mostohám gyermekkori barátja, aki gyakran jött hozzánk apám életében is, de a véletlen ugy akarta, hogy sohasem találkozzam vele.

Magastermetű, szép férfi volt. Szeme sötét, arca olajzín, olyan arccal és természettel, amit Apolló megirigyelhetett volna. És modorának gyengéd, délvidéki, graciózitása egyenesen ellenállhatatlanná tetiék — számomra.

De abban a percben, mikor tudatára jöttem szerelmemnek, melyet iránta éreztem, biztos voltam abban, hogy az ő gyengéd érzelmében mostohám lényéhez fűződnek. Ez a világosság vakítólag, zavarólag hatott lelkemre. Szép, de gyűlölt mostohám nem elégedett meg azzal, hogy szegény anyátlán leánykának elhódította apját, elakarta rabolni tőle életének egyetlen kincsét, annak az embernek szívét, ki neki a legdrágább a világon. Most kétszeresen gyűlölttem őt s egy percre sem jutott eszembe, hogy hátszeresen — imárgátalannul.

Később rendezettségű vertem, hogy a társaságban az ősi szökőkút primázó erdőnkébe, a természet kerései fel, hogy beteg szívemet a magány gyógyítsa és ábrándos lel-

„A Tengerpart“ tárcája

Mostohám . . .

— Sohasem fogom anyámnak nevezni! Sohasem fogom szeretni! Rábeszélésed nem segít, mert ez erős elhatározásom.

Ereztem, hogy e szenvedélyes szavak kimondása után mint válik fehérre arcunk az anyám és az apámé is.

— Izabella — szölt később szeretettel — én mégis remél em, hogy kedvemért meg fogod változtatni alaptalan gyűlöletedet és jó leszesz ahhoz a nőhöz, aki ép oly finomlelkű, mint szép.

Anélkül, hogy tovább beszéltem volna, ácsosan, duzzogva szobámba mentem. Dühös voltam. Elégedetlen az egész világgal s magammal is. És hetek, hónapok multak el a nélkül, hogy mi hármán: apám, mostoháanyám és én közelebb jutottunk volna egymáshoz. Mintha egész világrész volna közöttünk, vagy beláthatatlan tenger.

— Csak nem tifusz?

Mostohám hangját hallottam, de mintha messze távolból szölt volna, pedig ágyam mellett ült. Beszélni akartam, nem bírtam. Szerettem volna kezemet kinyújtani és nem volt hozzá erőm. Oly gyengének, tehetetlennek éreztem magamat, mint az egynapos gyermek.

— Épen attól félek — felelte az orvos — hogy tifusz. Kevés reményt nyújthatok

férjének fölépüléséhez, épugy aggodalommal vagyok eltelve Izabella kisasszony állapotával szemben is, ambar nála tán az ifjuság és erős szervezete diadalmaskodni fog a súlyos baj felett.

— Tehát apám beteg. És én is. Hogy történt, miköz — semmiképpen sem bírtam emlékezni.

Mikor ismét magamhoz tértem — hónapokkal utóbb, ambar én azt hittem csak pár nap mult el azóta — az orvos még mindig ágyam mellett volt s az ablak előtt karesu atak ült, hosszú, fekete ruhában.

— Ki az? — kérdeztem rámutatva.
— Fernan asszony — felelte az orvos.
— Miért visel ilyen mély fekete ruhát? — kérdeztem pár perre múlva.

— Szegény gyermekem — szölt az orvos vigasztalólag — az ön édesanyja már nincs egyedül a talvilágon. Megboldogult édesapja áldását hagyta hátra és a reményt, hogy még találkozni fognak.

— A tifusz?
— Igen.
— És én — én is beteg voltam?

— Nagyon, szegény gyermekem — oly közel volt már utja a halál völgyében, hogy valószínű esoda megszabadulása

— Hozza ide kérem a fölkröt. Szeretném látni, milyen vagyok a majdnem halál után.

Lélekzetfőtötten meredtem a kristályüveglapra. Hála Isten, sápadt voltam ugyan, lefogyva, de azért a régi voltam. Az orvos ugylátszóan átálalta gondolatomat.

— És est mind az ön mostohányja ö-

viditása a háboru esetében. Igazolja ezt, hogy azokban az országokban, ahol a likviditás erős, ott a háboru veszedelme sem képes nagyobb megrázkódtatásokat előidézni, úgy, hogy valószínűleg maga a háboru sem járna nagyobb gazdasági válsággal. Elsősorban a pénzintézetek likviditását kell szem előtt tartani, főleg azokat, amelyek nagyobb mennyiségű idegen tőkét kezelnek. Az egész kérdésben azonban, amelyet most annyira tárgyalnak, nem szabad elfeledkezni arról, hogy amennyiben egy ország már a békés állapotok mellett teljes mértékben akarna elkészülni egy esetleges háborura, az erre a célra való berendezkedés tulajdonképpen a saját gazdasági életének a béke idején való megkárosításával járna együtt. A cél, helyesen felfogva, csak az lehet, hogy a pénzügyi és gazdasági politika béke idején állandóan helyes pénzügyi és gazdasági elvek szerint vezettessék, mert ezeknek az elveknek szigorú szemeltartása biztosíthat csak arról, hogy a háboru az ily módon vezetett gazdasági életet sem fogja készületlenül találni. Ellenben a béke idején hibásan vezetett gazdasági és pénzügyi politika legerősebben a háborus viszonyok bekövetkeztével bosszulja meg magát.

A lefolyt időszak arról tanuskodott, hogy a mi viszonyaink részben megfelelnek ezeknek a kívánalmaknak, részben azonban rávilágította a reformok szükségességére. A nagybankoknak a tulságos likviditásra irányuló törekvését súlyosan voltak kénytelenek megérezni a kisebb intézetek és az egész ipar és kereskedelem. Eltekintve attól, hogy ezeknek a köröknek is nagyobb likviditásra ell törekedniök, amiben a legutóbb bekövetkezett viszonyok okvetlenül nevelő hatással voltak, organikus fejlesztésre van szükség a kisebb intézetek szempontjából, amelyek a jegybank közreműködése nélkül teljesen magukra lettek volna hagyatva.

A horvát és magyar vasuti feliratok.

Zágrábból jelentik: Tudvalevő, hogy a horvátok sokat panaszkodtak amiatt, hogy a horvátországi vasuti állomások neve kettős és nem kizárólag horvát. A Baranyát Eszékkel összekötő hídfőnél három évvel ezelőtt

kem új, elérhetetlen álmokat álmodják. Az ilyen magányos sötétben egy alkalommal beszédet hallottam és nem tudom három pillanat, vagy három óra múlt-e el, mikor a beszédet egész közelből hallottam, megértve annak minden szavát. En sűrű fenyvesek között voltam, ahova nem látott be emberi szem, a beszéd az előttem levő tisztáson hangzott. Legyőzve büszkeségemet, nem adtam életjelt magamról, de szívdobogva figyeltem minden szót.

— Minden hiába — mondta mostohám az ő szelid s általam oly gyűlölt hangján — tudom, hogy éveim számát tekintve fiatal vagyok, mégis olyan dolgok, mint szerelem, házasság, idejét multák előtttem.

— Nem akar nőm lenni?

— Nem Rudolf, de nem azért, mintha nem tisztelném és becsülném önt.

— Elűz magától?

— Nem. Szeretném közelemben tudni, mint kedves jó barátot és szeretném, ha megéntené legbensőbb óhajomat. Bármily természetellenesnek tűnt fel bárkinék, ön, aki gyermekkorom óta ismer, bizonyára tudja, hogy szerelemből lettem Izabella apjának nejevé. Boldogságom rövid ideig tartott, nem is volt zavartalan, én mégsem fogom gyászomat elhagyni soha. Ön derék, jellemes, jó ember. És Izabella szereti önt. Ne lepődjék meg. Bármily idegennek tartja mostohaanyját, érzéseit mégsem rejthette úgy el, hogy fel ne ismerjem. Kérje meg kezét és tegye boldoggá. Ő fiatal, szép és szívében csudás gazdagság van. Ismerje meg és szeresse. Majd megfogja látni, milyen boldogságot nyújt önnek, ha kibontakozik e leány

létesített vasuti állomást elnevezték „Dráva-híd = Dravski most“-nak. Ez az elnevezés már három évvel ezelőtt, az állomás megépítésekor szóba került, azonban az akkori horvát bán, Tomasich Miklós tiltakozott a kettős elnevezés ellen. Ezért az állomást, elnevezése hiányában, három éven át nem is vették használatba. Miután most már elkerülhetetlenné vált az állomásépület használatba vétele, a pécsi üzletvezetés, mely augusztus elsején kezdte meg működését, elrendelte a kettős felirat elhelyezését. Pinterovics Antal észéki alpolgármester sürgős emlékiratot intézett báró Skerlecz Iván királyi biztoshoz, amelyben tiltakozik „a kiegészítés újabb megsértése ellen“ és sürgeti annak azonnali reparálását.

A hamburg-amerikai és a Nord-deutscher Lloyd harca.

Verekedés a magyar kivándorlók bőrére.

Az a harc, amely a két német tengerhajózási vállalat között rövid idővel ezelőtt kitört, még mindig nem simult el. Amíg azonban először mindkét vállalat a nyilvánosság előtt különböző egymást, sőt más vállalatokat is becsúrló nyilatkozatokkal igyekezett álláspontját védeni, addig a harc most ismét a kulisszák mögött folyik meg nem fogyott energiával. Már ezért is fokozottabb figyelemmel kell kísérnünk a történendőket, mert a dolog — mint arra volt alkalmunk rámutatni — minket erősen érdekel, lévén a harc kitörésében nagy része a magyar kivándorló-kontingensnek, amelynek elosztásán kapott össze a két társaság.

Arról van nevezetesen szó, hogy a Nord-deutscher Lloyd engedjen át neki engedélyezett kivándorló-kontingensből valamit a Hapagnak. A Poolra eső kivándorló-kontingensből körülbelül 70 százalék esik a két társaságra. Ebből a 70 százalékból 57 százalék jut a Lloydra, 43 százalék pedig a Hapagra. Legutóbb 1911 október 18-án hosszabbított meg a szerződés 1916 február 28-ig. A magyar törvényhozás a mult évben

ifju lelkeknek minden szépsége, gyönyörűsége.

Tovább beszéltek még, de én már nem értettem szavukat. Szívem vadul dobogott és egy fatörzshöz kellett támaszkodnom, hogy össze ne essem a csudás érzések súlya alatt.

Másnap a kapitány megkérte kezemet. És amit előtte való nap semmi kincsért nem bírtam volna megtenni, mert az érthetetlen ostoba gyűlölet, dac, visszatartott, most szeretettel simáltam mostoha anyámhoz.

— Megbocsát — anyám?

— Szeretem magát Izabella s ez mindent megmagyaráz.

— Mondja „te“ és „leányom“ ...

— Áldjon meg az Isten édes leányom!

Nászutunkról visszatérve, egy napon kedveskedőn öleltem át anyámat:

— Vallja be mégis, miért nem tetszett önnek az én gyönyörű uram?

— Mondtam, hogy nem tetszett?

— Komolyan mondja?

— Természetesen. Miért ne tetszett volna. De köztünk állt atyáid síremléke s a te első szerelmed.

— És feláldozta magát —

— Áldozatról szó sem volt, hiszen boldogságomat ezerszeresen feltaláltam a ti boldogságtokban. És — végre a mostohaanyának is vannak kötelességei ...

— Ne mondd „mostoha“. Hiszen olyan szép vagy, oly fiatal, olyan édes — édes anyám!

Jozefine G...a.

foglalkozott ezzel a szerződéssel s azt be is cikkelte.

A mult télen a Poolból kivált a Canada-Line és az Allan-Line, de nehogy az Atlanti Oceánon való szállítás ügye teljesen desorganizálódjék, a Hapag és a Lloyd elhatározták, hogy a szerződést a f. év december 31-éig fentartják és hogy igyekeznek egy új Poolt összehozni.

Az előzetes tárgyalások folyamán azonban a Hapag ragaszkodott ahhoz, hogy kontingense emeltessék fel, s ez volt a kitört viszály közvetlen oka. Németország ezt a speciális kérdést megiehetős egykedvűen szemléli, mert a kivándorlás Németországból esőknélfele van. Ellenben érdekel bennünket, Magyarországot, amely, sajnos, annyi koncot szállít ezeknek a társaságoknak. Az egészen bizonyos, hogy az új szerződés létre fog jönni, mert ezeknek a társaságoknak a főüzletük a kivándorlás közvetítése, a fedélközi utasok tömeges szállítása. Az ezen szerzett nyereségből kerül ki a 25—30 százalékos osztalék, ezen a pénzen épülnek a Gigantocok és az Imperatorok. Epen ezért volt szinte hihetetlen, hogy a két társaság tarifaharcot kezdjen a kivándorlás téren, mikor más téren is felvehetik a küzdelmet. E részben a legfontosabb fegyver: konkurrencia a keletázsiai vonalon.

Tudvalevőleg a Lloyd látja el a keletázsiai postaszolgálatot és ezért a német kormánytól 6 millió márka évi szubvenciót huz. A szubvencióra vonatkozó szerződés 1914 április 1-én lejár. A Lloyd folyamodni fog természetesen az újabb szubvenció engedélyezéséért, de, s itt a fegyver, a Hapag azt mondja, hogy a jövő évben ő is indít keletázsiai járatokat és a német kormányt ajánlatot fog tenni a postaszállítás ellátására. A német Reichstag pedig bizonyára meg fogja gondolni, hogy egy konkurrencia vonal létesítése esetén adjon-e a Lloydnak 6 millió márka évi szubvenciót.

A Lloyd pedig bizonyára szintén meg fogja gondolni, hogy mi ér többet: a szubvenció-e, vagy pedig a leszállított kivándorló-kontingens. A Lloyd szempontjából bizonyára a szubvenció. A felek tehát kiegyeznek, a kivándorlás vigan folyik majd tovább, a mi kivándorló véreink pedig a nyomoruságos fedélközön utazva, továbbra is biztosítják a nagy osztalékot.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérré kaphatók.

— A tersattói Franzepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kor-

Beszakadt alagut.

ROMA, aug. 26. A most épülő körvasut rosszul alátámasztott alagutja beszakadt. Három munkás meghalt, hét súlyosan megsebesült.

A cár kegyelmez.

PÉTERVÁR, aug. 26. A cár megkegyelmezett Valoch Róbert osztrák-magyar közös hadseregbeli tisztnek, akit már szabadon is bocsájtottak a varsói várfogházból. Az orosz haditörvényszék Valoch Róbertet kémkedésért hat évi kényszermunkára ítélte.

Párisból — Varsóba.

AUSSIG, aug. 26. Niol Jensen aviatikus, aki Párisból Varsóba akar repülni, tegnap délután fél 2 órakor Peterswaldenál (Érdegség) leszállt, mert elfogyott a benzine.

Letartóztatott kivándorló ügynök.

BRASSÓ, aug. 26. A határrendőrség egy Bachmann nevű ügynököt tartóztatott le, aki erdélyi és galíciai katonaköteleseket szöktetett át a határon.

Szerelmi tragédia.

BUDAPEST, aug. 26. A Deb-utca 58 sz. a. levő Prankl-féle kávéházban, Salamon János munkás lelőtte kedvesét, Kertész Ilonát, egy debreceni hivatalnok elvált feleségét, mert az asszony vissza akart térni urához.

ARAD, aug. 26. A szomszéd Csermő községben Zeisler Sándor takarékpénztári hivatalnok udvarolt Weinberger Menyhért jómódú kereskedő szép fiatal feleségének. A férj kérdőre vonta és szóváltás hevében pofonította a hivatalnokot. Ez revolvért rántott és kétszer hasba lölte Weinbergert, aki meghalt. Aztán jelentkezett a esendőrségnek, ahol azt mondotta, hogy önvédelemből lölte le Weinbergert.

Pusztító ciklon.

ROMA, aug. 26. Messzina környékén iszonyu forgószél dühöngött, amely elpusztította a földrengés után emelt barakkokat. A ciklon tönkretett minden termést.

Munkások katasztrófája.

HAMM, aug. 26. A Maximilián-bányában leomló földtömegek maguk alá temettek több bányászt. Az egyik munkást holtan ásták ki a földtömeg alól, egy másik még élt, mikor a föld színére hozták, de hamarosan meghalt. Két bányász súlyosan megsebesült.

A drinápolyi kérdés.

LONDON, aug. 26. Konstantinápolyból jelentik: A portán minisztertanács volt és a kormány elhatározta, hogy hajlandó Bulgáriával tárgyalásokra lépni azoknak a koncesszióknak megállapítása céljából, amelyeket Törökország adna Drinápolyért. Megállapítható, hogy a porta nem nagyon békés, mert bizik a török seregben, amely hozzávetőleges számítás szerint 340.000 emberből áll.

LONDON, aug. 26. Itteni diplomáciai körökben általános az a vélemény, hogy Drinápoly a törökök marad. A Daily News pétervári értesülése szerint Oroszország lett arról a tervéről, hogy külön akciót indít Törökország ellen és csak a pénzügyi bojkottra akar szorítkozni. Az Exchange Telegraph Company azt jelenti Konstantinápolyból, hogy a közvetlen tárgyalások Bécsben és Konstantinápolyban folynak. Bulgária már beletörődött abba a megmásíthatatlan ténybe, hogy Drinápoly nem lehet az övé.

A drinápolyi görögök.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 26. A török lapok jelentése szerint 200 ortaköji görögből álló küldöttség megjelent a drinápolyi váli előtt és kijelentette neki, hogy ha a török csapatok kivonulnak a helységekből, akkor az összes ottani görögök kivándorolnak.

Közvetlen tárgyalás.

LONDON, aug. 26. Bulgária és Törökország között közvetlen tárgyalások folynak. Bulgária minden fenntartás nélkül lemondott Drinápolyról.

A bolgár-román határ.

BUKAREST, aug. 26. A bolgár-román határkiigazítás munkálatai csütörtökön kezdődnek.

Panaszok a görögök ellen.

SZOFIA, aug. 26. A bolgár távirati iroda jelenti: Görög kiküldöttek bejárták azokat az országrészeket, amelyek Bulgáriának ítéltettek oda és felszólítják a lakosságot, hogy Görögországba vándoroljanak és oda igérik nekik a gazdátlanul maradt földeket. Azokat, akik vonakodnak kivándorolni, represszáliákkal fenyegetik. A görög kormány nagyobb összegeket engedélyezett a kivándorlási akció keresztülvitelére. A kivándorlók, mielőtt elhagynák az országot, fosztogatnak és gyújtogatnak s mindent, amit lehet, magukkal visznek. A görög kiküldöttek ezenkívül Európa államfőihez intézett kérévényeket iratnak alá a lakossággal, melyekben az illető tartományoknak Bulgáriához való csatolása ellen protestálnak. Így történt ez Gümüldsinában is, ahol a görögök és muzulmánok anélkül, hogy a hatóság részéről a legesekélyebb zaklatásban is lett volna részük, kifosztották és felgyújtották a környékbéli bolgár falvakat és a lakosság azon részét, mely nem menekült idejekorán, legyilkolták. A görögök terrorizmusa oly nagymérvű, hogy még a muzulmánok is menekülnek a görögök lakta vidékekről és bolgár területen keresnek menedéket.

Az előrehaladt idény miatt!

Bátorkodunk ezennel a következő cikkek mélyen leszállított árak mellett ajánlani:

Levantine, szegélylyel garantált szinek à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bosnyák módra à Kor. —.26

Csikos creppon legujabb divat à Kor. —.38

Percail, elegáns minták à Kor. --.50

Panama, minden modern színben à Kor. --.90

Szinezett zefir, legujabb minták à Kor. --.85

Voil de Laine, tiszta gyapju modern minták à Kor. 1.--

Eponge(szivacsos) minden színben sima és mintázott.

Tisztelettel

WEISS M. FIUME, CORSO II.

Trieszt Corso 9. Bécs IX.

Szabott árak.

Divat- és kézműárucikkek, férfiruhaszövetek, selyemárúk, szőnyegek, butorszövetek, fehérneműk, gyapotárúk, női- és gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szalagok és az összes felszerelési cikkek eladása

TŐZSDE.

	Aug. 25 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	828.75	823.75
Osztrák hitelrészvény	625.50	623.25
4%-os koronajárulé	81.30	81.30
Osztr.-magy. államvasut	705.50	705.25
Jelzálogbank	422.50	423.50
Leszámitolóbank	516.—	516.—
Hazai Bank	285.—	285.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	551.75	554.—
Rimamurányi	712.50	718.—
Salgótarjáni	767.—	779.—
Közuti Vasut	638.50	640.—
Városi Villamos	355.50	357.50
Adria	588.—	589.—
Déli Vasut	128.50	—
Magyar Cukoripar	2650.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.97	11.44
Búza októberre	11.51	11.91
Rozs októberre	8.84	8.78
Tengeri májusra	7.57	—
Tengeri augusztusra	8.30	8.19
Tengeri szeptembere	8.20	7.45
Zab októberre	8.23	8.11
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	624.50	624.—
Magyar hitelrészvény	821.—	822.—
Osztrák magyar államvasut	710.—	704.50
Déli Vasut	128.—	129.—
Alpesi	940.50	946.—
Skoda	823.—	822.—
Osztr. koronajár.	82.25	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kötések átlagárt.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1900.—
„ . . . . . új	1760.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	284.—
Navigazione Libera Triest	618.—
Osztrák Lloyd	587.—
Stabilimento Tecnico	9750.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	425.—
I. Trieszti Rizsgyár	722.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	435.—
Spalato Portland Cement	362.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	835.—
Riunione Adriatica	3680.—

mányzói palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beleptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár telepe*, a rizshántológvár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki beépítőjegyeket.

A MAGYAR ABBÁZIA.

A P. H. közli a következő sorokat: A miként a hegyi tájak téli sporthelyekké alakultak át és most már télen is nagy az idegenforgalmuk, nemcsak nyáron: azonképen lettek a délvideki tengerek partvidékei nyaralóhelyekké.

Azelőtt csak tavasszal meg ősszel keresték fel — valamennyire télen idején is — a déli tengereket, most a velencei Lido, az isztriai Grado meg Abbázia roppant forgalmu nyaralóhelyek. És ezeket a délszaki tengervidékeket főként a magyarok avatják nyaralóhelyekké, mindenütt: a Lidon, Grádóban, Riminiben is igen sok magyar fűrdővendég, de legtöbb magyar Abbáziában van, a Quarnero öblének ez a híres üdülőhelye júliusban és augusztusban egészen magyarra lett.

Sok mindenféle részleten meglátszik, megérzik, hogy a magyarok a nyár két főhónapjában erősen megszállják Abbáziát. A kávéházai megsaporodtak és mindegyre szaporodnak. Minden kávéháznak van magyar lapja, nem is egy, hanem több rendbeli majdnem valamennyi budapesti napilapja, de a nagy kávéházak, a magyaroktól erősen frequentáltak, mégsem tartanak annyira példányban magyar újságokat, mint ahogy, a roppant számú magyar kávéházi vendégeket tekintve, illenék. Azután akárcsak Budapesten vagy Bécsben, ezek az abbáziai kávéházak, mintha nagyvárosok kávéházai volnának, nem vetnek tulságos súlyt a tisztaságra. Üdülőhelyhez, tengerparti üdülőhelyhez pedig a példás tisztaság illenék...

Az abbáziai kávéházakban és vendéglőkben, de számos más boltban is sok a magyar alkalmazott. Erészben megvan a jó hatása, üdvös következménye a magyarok abbáziai nyaralásának. A kávéosok, a vendéglősök, az abbáziai kereskedők átlátják, hogy igazán csak úgy boldogulnak, ha vannak magyar alkalmazottjaik is. Akárhány borbély is van, akik magyarok és a borbélyüzletek német és horvát felírása mellett, a Frieseur és a Brijaes szók mellett ott van a Fodrász elnevezés is. A magyarok nyári kivándorlásának megvan legalább némiképen elensulya a magyar nyelv illetén exportjában.

Magyar lapokat persze minden trafik árul, sőt láttam olyan szivarboltot is, amely magyar vidéki lapot árúsít. Magyar eledelek és cigányzene: ez is van, sőt van magyar drámaság is, amnyiban, hogy a magyarok, amikor nyáron ennyire népszerűvé tették Abbáziát, hozzájárultak az árak szintjének általános emeléséhez.

Abbázia magyar fűrdővendégei eddig mitsem tudtak tenni, mitsem tudtak elérni azon a területen, hogy a művészi szórakozások programjában magyar programponatok is legyenek. Pedig nagy számmal vannak és ha valamelyik nyáron eszükbe jutna, hogy felláznának, egyszerre néptelenné válna, egyszerre nagyon esondessé lenne Abbázia, mint régente volt, a nyárszak idején.

— **Személyi hír.** Homér Imre, a m. kir. határrendőrség országos főnöke ma Fiuméba érkezett, hogy a határszéli rendőrkapitányságon szemlét tartson, valamint néhány főbb ügyben, így például a legénység elhelyezése és a tiszti és legénységi létszám végleges megállapítása ügyében intézkedjék.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A válás- és közoktatásügyi miniszter rendelete folytán a folyó tanévben női kereskedelmi tanfolyam nyílik meg az állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan. A tanfolyam tartama 10 hónap, a tandíj 120 korona. Beiratkozás végett jelentkezni lehet szept. 4. és 5-én d. e. 10-12 között a kereskedelmi iskola igazgatóságánál (Via Flavio Gioia)

— **Összeütközés a kikötőben.** A Baross kikötőben ma reggel hat órakor a Gróf Serényi Béla magyar gőzös nekiment a Romolo II. nevű vitorlásnak, amelyet kettéhasított. A 10 tonnás, kis vitorlás néhány perc alatt elsülyedt. A vitorlás három főnyi személyzete az összeütközés pillanatában a parton tartózkodott. A kár 1700 korona.

— **Frankl Rózsika hangversenye.** — Frankl Rózsika, az ismert fiumei 9 éves esodagyermek, közkívánatra a közeli napok egyikén a Deák szálloda nagytermében zongorahangversenyt rendez.

— **Moravek Lipót halála.** A vasárnap hajnalban elhunyt Moravek Lipót máv. főfelügyelő holttestét leolmoztott koporsóban tegnap este 10 órakor szállították Lovranából Fiuméba a Viale Francesco Deák 1 sz. házban levő lakására, ahol díszes ravatalra helyezték. A katalak gyászpompás szobáját pálmák és babérfák díszítik és a koporsó mellett vasuti altisztek állanak díszőrséget. Az elhunyt özvegyéhez és fiához egy a városból, mint az ország minden részéből számtalan részvétőirat és süngöny érkezett. Külön is kifejezték részvétőiket Marx János, a m. kir. államvasutak elnöke, Hegyeshalmy Lajos máv. elnökhelyettes, a máv. összes igazgató, dr. Baesinszky Vladimir zágrábi üzletvezető, a zágrábi üzletvezetőség osztályfőnökei, továbbá a helyi hatóságok vezetői. A koporsót a családtagok koszorú borítják, körülötte pedig a következő koszorúk vannak elhelyezve: Wickenburg István gróf és grófné; Erdemudus és kiváló tisztviselőknék — A Magyar Királyi Államvasutak Elnöke, Marx; A Magyar Királyi Államvasutak Forgalmi főosztálya — Kegyeletes emlékezőssé; Ogulin állomás — Szeretett volt forgalmi főnököknék; Szeretett volt forgalmi főnököknék — A fiumei vonatkísérők; Szeretett volt főnököknék — A fiumei forgalmi főnökség tisztikara; A zágrábi üzletvezetőség tisztviselői — kantársi kegyelettel; A fiumei osztálymérnökség — Moravek főfelügyelőnek. Koszorúkat küldöttek azonkívül a Grund család, Czibesz Mihály és családja, dr. Kiszelják és családja, Kiszelják Mario és Willy, a Schneider család és Mayer-Schaubert tanár és családja. Lapzártakor még egyre viszik a gyászházhoz a koszorúkat. Benzon János es. és kir. haditengerészeti esperes pedig koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozott az országos vasutas szövetség árvaháza javára.

A délután 4 órakor kezdődő temetési szertartásra a zágrábi üzletvezetőség főtisztviselői közül többen még a tegnapi gyorsvonattal ide érkeztek, míg a kereskedelmi miniszterium, a vasuti és hajózási főfelügyelőség és a Máv. igazgatóság kiküldöttei a reggeli gyorsvonatokkal jöttek Fiuméba. A zágráb—fiumei vonal személyzete a délutáni személyvonattal érkezik. A gyászmenet a Viale Francesco Deák 1. sz. házból indul és a Corsón végighaladva megáll a dómtemplomban, ahol a papság a Liberát intonálja és a koporsó beszentelése után az egyházi kar elénekli a „Cirkum-dederunt me” kezdetű gyászdöntet, melynek végeztével a metet utóból megindul és örök nyugvóhelyére, a temetőbe kíséri az elhunytat.

— **Postai hír.** Jövő hó 10-től kezdve Fiuméből a következő dalmát városokkal lehet telefonon beszélni: Zára, Trau, Luksićs, Tari, Salona, Spalato, Castelvechio és Metkovich. A kapcsolás Trieszten át történik és egy háromperces beszélgetés díja 4 korona.

— **Az idegenek ellen.** Mint Triesztből jelentik a külföldi illetőségűeket pénteken egy rendelettel elbocsátották a város szolgálatából. A rendelet szerint a városban a közhivatalok elnyerése az osztrák állampolgársághoz van kötve. Ez a rendelet körülbelül negyven alkalmazottat érint, akik közül kettő svájci, egy pedig magyar állampolgár. A többi olasz birodalmi alattvaló.

Igy cselekeszik Trieszt. Vajjon mi történne Fiumében, ha hasonló rendelet látva napvilágot? Itt még több idegen van a város szolgálatában, akik — hiszen ezt nem kell bizonyítani — a legádázabb ellenségei mindennek, ami magyar. Mi történne itt, ha egy szép napon a kapun kívül tennék azokat, akiknek csak a magyar kenyér jó, de államhüségéről, tudniillik a magyar állam iránti hűségéről tudni sém akarnak.

— **Az Adria dicsérete.** Malta és Sira-kuza közt a postaforgalmat tizenöt év óta az Adria bonyolította le napjárataival. A járat augusztus 18-án, legalább ily alakban, megszűnt. A napijárat megszűnése alkal- mából a maltai lapok melegen emlékeznek meg az Adriáról, míg ottani konzulunk elismerését nyilvánította a visszatérő Carola gőzös parancsnoka előtt.

— **Görögök és bolgárok.** Newyorkból írják: A Cunard hajóstársaság Pannonia nevű hajója 26 napi ut után megérkezett Newyorkba s a hosszú tengeri ut alatt feldélzetén megvívta a görög-bolgár háboru ntolsó fejezetét. Az adriai kikötőben 400 bolgár és 300 görög szállott a Pannoniára, hogy a hosszú balkáni háboru után visszaterjenek Amerikába, ahol már mindegyikük huzamosabb ideig dolgozott. A kiszolgált harcok elejétől fogva görbe szemmel tekintettek egymás felé. Itt is felhangzott egy egy fenyegető moraj, ott is. A hajó alkalmazottjai gondoskodtak róla, hogy külön legyének elszállásolva, de hát a Pannonia nem olyan nagy, hogy azon két ellenséges nemzetbeli ne találkozzon egymással. A harmadik napon Capper kapitánynak jelentették, hogy a bolgárok hadat üzentek a görögöknek, hogy Ferdinánd cár alattvalói elhátározták, hogy a görögöket kiirtják. Oho, mondta az angol hajóstiszt: a Pannonia nem Balkán s a Balkán nem Pannonia. Nem sokára azután még is meg kellett róla győződnie, hogy tévedett. Kevéssel utóbb megint jelentették, hogy a bolgárok éjjelkor megrohanják a görögöket s valamennyiüket legyilkolják. A hajóstisztek ekkor revolve- rekkel felfegyverkezve átkutatták a bolgárok szállását s a legnagyobb álmétkodásra egész rakás revolvért, késeket, töröket ruhanyemü közé dugott kardokat, vasvillákat s más ilyesmit találtak. Egy bolgár egymaga öt revolvért rejtegetett. Most már azt hitték, vége a háborus bonyodalomnak, ámde nem volt nap, hogy kisebb-nagyobb verekedések ne lettek volna. Az evőkésekkel bicskázta meg egymást. Egy alkalommal olyannyira összeveszték, hogy a kapitány rendeletére ágyu hiányában a gőzfeesken- dőt vonultatták fel ellenük. Ez használt, a hideg víz lehütötte az ellenséges indulato- kat. Mikor a Pannonia megérkezett, több mint 40 bolgár ült a hajó börtönnek berendezett kabinjaiban.

— **Leugrott az ötödik emeletről.** Haker Margit, a Bristol szálloda kávéházának 28 éves pénztárosnője tegnap este tíz órakor a szálloda ötödik emeletéről leugrott s az udvari üvegtetőre zuhanva, halálos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen leány még a kórházba való szállítás közben meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Az önként jelentkező tolvaj.** A napokban — mint megírtuk — egy Corretti Ferenc nevű 33 éves egyén, aki Cantridán betöréses lopást követett el, telefonon felhívta a rendőrséget, hogy tartóztassák le. Bemondta, hogy az „Al Gallo”-hoz címzett korcsmában várja a detektíveket. Am a detektívek hiába jöttek ki, mert közeledésükkor Corretti elbujt. Amikor a detektívek már visszafelé tartottak, Corretti ismét telefonált a rendőrségnek, kérve, hogy miért nem küldték érte. A detektívek újból kimentek, de megint csak felülte őket Correttit. Most már nem mentek vissza a rendőrségre, hanem a betörő kereséséhez láttak. El is fogták a pályaudvaron, ahol éppen elutazni készült. Most kiderült, hogy Corretti nem csak Cantridán követett el betörést, hanem Pettauban is betört három helyen.

— **Leégett istálló.** A temető mögötti Santa Caterina városrészben tegnap délben kigyulladt Segnan Román fuvarosnak téglából és fából épített istállója. A tüzet Segnan felesége vette észre, amikor ebéd után kihajolt az ablakon. A szomszédok dolgozó közművesek hozzáláttak az istállóba zárt sertések és tyúk kimentéséhez, ami nagy nehezen sikerült is. A tüzoltók két kocsival vonultak ki, de tehetetlenek voltak a pusztító elemmel szemben, mert Santa Caterinának magas fekvése miatt nincs vízvezeték. A szomszédokban épülő ház előtt felhalmozott homokkal azonban legalább lokalizálhatták a tüzet, amely így nem tehetett kárt a közelben levő épületeken. Az istálló teljesen elpusztult, késő estig csapkodtak ki a lángok a romok közül. Az istálló 24.000 koronára biztosítva volt s így a kár megtérül.

— **Tüzek.** A via dell'Acquedottón levő parkettgyárban tegnap tűz keletkezett, a melyet a gyár munkásai eloltottak. A tüzoltók kijöttek, de már nem volt tennivalójuk.

— **Az Európa-szálloda egyik kéménye** tegnap kigyulladt. A tűz egy kis riadalmat okozott, a hamar kűnn termett tüzoltók azonban rövid idő alatt minden veszedelmet eltávolítottak.

— **Elfogott rabló.** A rendőrség letartóztatta Ljutics Antal 26 éves rovott multu egyént, aki egyike azon két rablónak, akik a napokban Bolf fakereskedő irodájába betörték s az irodába jövő Bolfra, valamint tisztviselőjére rálöttek. Ljuticsról kiderült azt is, hogy a napokban erőszakot akart elkövetni egy 15 éves leányon s a leány segítségére siető egyik férfit késsel megsebesítette.

— **Kivándorlók hiénái.** A gyékényesi csendőrség letartóztatta Górfeln Hermann, aki feje egy nagyszabású és veszedelmes kivándorlógynökbandának. Górfeln hét utassal érkezett Gyékényesre, Finnén keresztül Amerikába akarta szállítani az embereket, de a határrendőrség elcsipte őket. A kivándorlókat pénzbüntetésre ítélték, Górfeln pedig letartóztatták.

— **Baleset a gyárban.** Pollich József 20 éves mechanikust tegnap a martinschizzai ércolvastógyárban egy fogantyú súlyosan megsebesítette. A mechanikust a kórházba vitték.

— **Tolvajok a korcsmában.** Zadar Franciska jelenjei korcsmárosnő bejelentette a susáki csendőrségnek, hogy korcsmájában betörők jártak, akik elvittek 25 korona készpénzt és 14 csomag, összesen 27 korona értékű dohányt.

x **Magyar ház a Lidón.** A 20 szobás Guttman-penzió Lido Via Lazzaro Mocenigo 10. Velence s a Lidó egyetlen magyar háza. Penzió 12—13 lira. Magyar konyha s személyzet.

— **Kirándulást a hét minden napján** rendez az Austro-Croata tengerhajózási rt., mérsékelt viteldijak, olcsó étkezés a hajón. Bővebbet lásd hirdetési rovatunkban.

— **Berlin-szálloda Budapesten.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel-Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

— **Tengerészeti, tengeri egészségügyi és olasz gyártmányügyi nemzetközi kiállítás Genovában 1914. évi márciustól novemberig.** Az olasz kormány, a genovai városi tanács és polgárság egyhangú elhatározása folytán Savoyai Tamás olasz kir. hercegnek és Genova hercegének legfőbb védnöksége alatt a jövő 1914. évben az olasz kormány nagy tengerészeti, tengeri egészségügyi és olasz gyarmatügyi nemzetközi kiállítást szándékozik rendezni Genova városában. Tekintettel arra a körülményre, hogy Genova az olasz tengerészetnek valóságos központja, ahol számottevő ipari és egyéb vállalatok székelnek és virágoznak, melyek nagy lendületet és támogatást nyújtanak az olasz tengeri életnek, remélhető, hogy a kiállítás méltó eredménnyel is fog járni. A kiállításnak szakok szerint 3 főosztálya lesz u. m. tengerészeti és tengeri egészségügyi, olasz gyarmatügyi és végül a test művelésének osztálya. A kiállítás nemcsak, hogy rendkívül érdekes és hathatós magyarázatokkal fog szolgálni mindenre nézve, ami a tengerészet, a tengeri egészségügy, a testnek művelése és a gyarmatügyi terén eddig létesült, hanem egyúttal a tartós és buzgó tovább munkálkodásra fog sarkalni. A pillanat kedvező. A szervező bizottság pedig erősen reményli főképen a közeli barátságos országok egyetértő közreműködését és hathatós támogatását a tőle kiindult emelkedményezésnek, mely különösen humánus és meg fogja hozni áldásos gyümölcsét annak a minden országra kiható kulturális munkának, amely magvát képezi az egész világ evolúciójának és előrehaladásának. A kiállítási szervező bizottság.

Endrei-féle fiu-nevelő intézet Zentán.

Saját polgári iskola. Gimnásiumi és elemi tanulók is felvétetnek. Nyelvek, zene, festés. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Kitünő ellátás. Ellátási díj egész évre 600 Kor., felsőbb osztálybelieknek 700 Korona

Fiatal magyar szolgát

40-50 korona havi fizetéssel felvesz „A Tengerpart” kiadóhivatala.

Tripcovich D. és Tsa. hajózási vállalat Naponkénti nyári gyorsvonal

Triesztből Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzöskkel. Az ut tartama csak **3 óra.**

Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.

Távirat — Telefon.

—«o»—

Giers audienciája.

ISCHL, aug. 26. Ő felsége ma audiencián fogadja Giers orosz nagykövetet. Az audiencia oka a következő: Okt. 18-án tartják meg a népek csatájának 100 éves emlék-ünnepét, mely alkalommal Ferenc Ferdinánd trónörökös is Lipesében lesz. Mivel ugyanekkor egy orosz emlékkapornát is szentelnek be, Giers azt óhajtja kieszközölni, hogy a trónörökös is jelen legyen. Az a hisztelés, hogy Giers egyúttal visszahívó levelét is átnyújtja, valótlán. Beszélnek ugyan Giers távozásáról, sőt utódjául Bebekoff bukkaresti orosz követet is emlegetik, de ezeknek a híreknek nem lehet hitelt adni.

Juszh Budapest.

BUDAPEST, aug. 26. Juszh Gyula ma reggel tornyai birtokáról Budapestre érkezett.

—«o»—

Skerlecz állapota.

ZÁGRÁB, aug. 26. Skerlecz Iván báró kir. biztos állapota örvendetesen javul.

—«o»—

Madarász száz éves.

BUDAPEST, aug. 26. Madarász József, a legidősebb és legrégebb magyar képviselő, ma tölti be 100-ik életévét. 1848-ban választották meg Sárkereszturon képviselőnek és azóta szakadatlanul ezt a kerületet képviseli.

—«o»—

Gróf Lanjus temetése.

POLA, aug. 26. Rendkívüli ünnepségek között ma temették el Lanjus gróf viceadmirálist.

—«o»—

A trónörökös nem utazik Boszniába.

SALZBURG, aug. 26. A lapok jelentését, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg legközelebb Boszniába utazik, illetékes helyen teljesen valótlannak mondják.

—o—

Elmaradt lovassági gyakorlatok.

BÉCS, aug. 26. A Militaerische Rundschau ma hivatalosan közli, hogy a Lemberg környékén tervezett nagy lovassági hadgyakorlatok elmaradnak. A manőverek elmaradásának oka az, hogy egész Csehországban kedvezőtlen az idő.

—o—

Szécsen gróf tárgyalásai.

BÉCS, aug. 26. Szécsen gróf párisi nagykövetünk ma délelőtt hosszasan tárgyalt Berehtold gróffal. Szécsen gróf még ma erdélyi birtokára utazik.

—o—

Háborog az Etna.

CATANIA, aug. 26. Az Etna két nap óta háborog. Időközönként tüzes hamu tör elő.

Uj puskaporgyár Magyarországon.

ESZTERGOM, aug. 26. A hadügyminiszterium a közeli Kenyérmező község határában új nagy puskaporgyárat szándékozik felállítani.

Zászlóaffér.

PRÁGA, aug. 26. A király születésnapján Hohenelbe községben egy cseh magániskola cseh nemzeti zászlót tüzött ki, amelyet a kerületi kapitányság levétetett. A sérelem következtében a csehek Sokol képviselő vezetése alatt küldöttséget menesztettek a helytartóhoz és ott megígérték, hogy ezertul a cseh zászlót ünnepies alkalmakkor nem fogja bántódás érni.

—o—

Megszökött kereskedő.

ARAD, aug. 26. Ujszentannán Kitzinger Jakab kereskedő 40 ezer korona értékű áruját elvitte, majd megszökött.

KÖZGAZDASÁG.

+ Olasz-albán kereskedelmi társaság.

Milánóban a napokban alakult meg a Società Italo-Albanese, melynek főledeta lesz fejleszteni a kereskedelmi viszonyt Olaszország és Albánia között. Olaszországnak régi törekvése, hogy Albániában megvesse a lábát. Már évekkkel ezelőtt a vicenzai kereskedelmi aknara titkárát, egy egyetemi professzort mintagyűjteménnyel küldött Valonába, hogy ott iparkodjék üzleti összeköttetést létesíteni. Azt nem tudjuk, hogy ez mennyire sikerült, de a fáradság aligha veszett kárba. Most, amikor az önállóvá lett Albániában nagy tisztelettel és szeretettel vannak a monarchia iránt, a magyar iparosok és kereskedők élelmességétől és életvalóságától függ, hogy erős üzleti összeköttetést teremtsenek Albániával. Valona igen jóra való, egészséges kereskedelmi pont, melynek kereskedelmi mérlege tavaly a nagy háborús veszedelem mellett is egy millió koronával volt aktív és lehetett volna nagyobb, ha exportálhatta volna nyereségét. A valonai piac általában jónak mondható, a kereskedő pontosan fizetnek, többnyire készpénzzel. A múlt évben, a súlyos politikai és gazdasági helyzet ellenére nem fordult elő bukás, de még fizetőzavar sem, a mi szintén a piac szoliditását mutatja. Valona kereskedelméből 1912-ben Ausztriára 2,370.196 korona, 51.5 százalék jut, Magyarországra csak 18.539 korona, 0.4 százalék. Az összes kereskedelem ugyanis 4 millió 628.700 korona volt, a melyből 1 millió 794.000 korona a behozatalra és 2 millió 834.700 korona a kivitelre esett. Valona legnagyobb bevételére kávé, cukor, rizs, szesz, vas és vasáru, textiláru, papír, liszt, só, szappan, kézműáru, porcellán, bőr, stb.

+ Az Austro-Americana jelentése.

A Triesztben székelő Austro-Americana hajózási társaság most közzétett jelentése szerint a társaság 1913 első felében 22,586.913 korona bevételt ért el a múlt év hasonló időszakának 19,300.299 koronás bevételével szemben. Ez év első felében a társaság hajói 766.682 tengeri mértföldet tettek meg, a múlt év hasonló időszakában megtett 849 ezer 790 mértfölddel szemben.

+ Az olasz kormány a hajózás fejlesztéséért. Olaszország az 1913-14. évre szóló költségvetésében a tengeri hajózás emelésére szolgáló szubvenciók összegét az eddigi 18 millióról 26 millióra emelte fel, ennél fogva erősen szaporítani kívánja közep-tengeri hajóvonalainak számát és forgalmát. Legutóbb megállapították, hogy Nápolyból hetenként öt járatot fognak indítani Tripoliszba, Kyrenaikába, a nyugati szigetekre és a tyrhénei tengerre, valamint a spanyol és francia kikötőkbe. Négy új gőzöst írtak be továbbá a Velencéből az Adriai tenger kikötőibe irányuló forgalom részére, amelyek kétségtelenül befolyásolni fogják a magyar és osztrák gőzösök forgalmát is, minél fogva nagyobb figyelemre tarthatnak számot. A szubvencionált új vonalak között szerepel még a Brindisiből Egyiptomba közlekedő vonal, továbbá a Nápolyból a suez csatornán át Indiába közlekedő új járat. Az összes új hajójáratok a befutott tengeri mértföldekre esedékes prémiumokon kívül külön szubvencióban részesülnek avégből, hogy szükség esetén az olasz haditengerészet szolgálatába legyenek állíthatók.

Marino szálló Lido-Venezia

(az Excelsior mellett).

Nagy étteremmel. — Modern kényelemmel. — Mérsékelt árak. — A penzióba fürdőkamra használata is bele vehető.

Vianelli A. tulajd.

VELENCE.

ORIENTALE NAGY KÁVÉHÁZ

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.

Tágas terrasz — Játéktér, amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kitünő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar

Mozgóképeledés teljes világítás mellett.

Naponta új műsor.

Kőbányai Polgársör,

a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido sörcsarnoka közönségének legkedveltebb itala.

Vaerini Testv. és Tsa.

Velence

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításon dícséret okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRATÓL FELJEBB.

Tengeri fürdő Lusinpiccolo Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Lido - Venezia

SPLENDID-HOTEL

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitünő konyha. — Penzió 11—15 lira. ::

—«O»—

Hotel Pilsen Meublé

110 szobával 3 lirától személyenként. Lift, fürdők.

Motorcsónak

Caprani G. tulajd.

Velence Szt. Márktér

Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

—o Esténként zenehangverseny. —o

Ürühölgy fiával

butorozott szobát keres

fürdőhasználat. Címet kérem a kiadóhivatalba.

CIRKVENICA.

Therapia pavillon.

Elsőrendű kávéház. Kitünő italok fagyalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak. Naponta Horváth Gábor hírnede kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiumei De la Ville volt főpincére.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

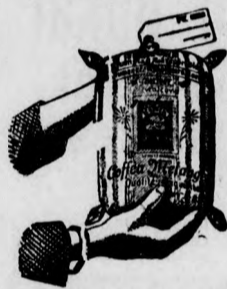
„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Mindenkinek kedves

Ajándék

FIUME kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature) finom pörkölt kávéval töltve

Kapható - 3 minőségben

G. STOCHEL csemegeüzletében

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak. Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitünő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyjrodája.

„DE LA VILLE”

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitünő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Esténként az első BÉCSI NŐI ZENEKAR hangversenye. Naponta új műsor.

TULAJDONOS:

BUDAI KÁROLY

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehérenművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!

Ne csüggedjete! Feltaláltam a férfierő gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg csatolása mellett.

Cím: „Nova Mechanika 16r”,
Fiókbérlet 40, Budapest—Főposta.

MERCEDES

Az autók királya!

— Bárdi r. t. —

Budapest VI Lehel-uteza 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYŐR.**

PECSINEI SZANATORIUM SUSAK-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére. Lábadózók részére is. Modern berendezés. Kitűnő hideg és meleg tengeri fürdők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes elátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint.

Felvilágosításokat nyújt
Telefon 500.

Táviratok: SANATORIJ - SUSAK. **NY IGAZGALTSÁG,**

Ujságkihordó fiukat

vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.
A TENGERPART
kiadóhivatala.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

gkszer - arany - és chinaezüst - áruk

Steiner Ferencz

Fiume, CORSO 35.
Telefon szám 206.

dús választéban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

VENEZIA

HOTEL PENSION VENIER

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 1/2 lírá-
ó, teljes ellátás napi 8 lírától feljebb. Német
kiszolgálás.

RITKA ALKALOM!

Egy 18|22 lőerős, négy-
hengeres használt

AUTOMOBIL

a világhírű „Mercedes“
gyárból (a legjobb auto-
gyártmány) ötülékes ka-
rosszeriával, kitűnő ál-
lapotban

4600.-- kor.ért eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

IFiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujónnan és higiénikusan
berendezett külön kabi-
nokban olcsón végeztek
fejmosás, hajfestés,
onduláció, divatos fé-
sülés és manicure. Nagy
raktár divatos betétek-
ből, vágott hajból és pi-
pere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház)
és a Via Goldoniban (a Dubravčić ház-
ban). Vállalatát a mai kor igényeinek
megfelelően, vegytisztító üzemmél kibő-
vítette, melyre a közönség szíves figyel-
mét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon
9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Kiadó nagy 6 abla-
kos, 160 négyzetméter
nagyságu

helyiség

hozzavaló 2 irodaszobával a város központjában. Cím a kiadóban.

Egy tisztességes

újságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel
délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

A városi takarékpénztár Corsón levő
épületeinek lebontása folytán

eladásra

kerülnek különböző használt épületrészek
ugymint: ajtók, ablakok, korlátok, üzleti
portálok, lépcsőzetek és parkettek. Bővebb
információt nyújt HERING Arthur építési
vállalata Via delle Pile 1.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Keres-
kedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).